

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 12.

D' AQUÍ D' ALLÀ.

Lo dia que vajan al café de l' Alegria, ó á qualsevol altre santuari del *art flamenco*, si volen ferse un tip de riure, dirigéixinse a una *cantaora* y diguinli: —¿Quiere Vd. hacerme el obsequio de cantar unas *malacitanas*?

De segur que si tal li preguntan la garbosa xicota 'ls mirará ab llástima de cap á péus, com si tractés de descobrir quin es lo tros que 'ls hi falta.

Y no obstant en llenguatge poètic *unas malacitanas* vol dir *unas malaguenyas*.

Aixís al menos se desprèn de un ofici mitj imprés y mitj manuscrit que acabo de rebre, encabessat ab un membrete que diu:

JUNTA POÉTICA MALACITANA

CONSEJO SUPERIOR

Málaga.

En aquest ofici, firmat per un tal Ramon A. Urbano, sellat ab una *lira* (encare que més apropiada fora una guitarra) se tracta de nomenar-me, *«atendiendo los méritos que en S. S. concurren, miembro correspondiente, con arreglo al art. 2.º de sus Constituciones y á propuesta del Sr. Presidente»*

Al veure que desde Málaga, ahont no hi tinch amichs ni coneguts me nomenaven membre—confesso la mèva debilitat—vaig posarme tiesso... ¿Qué haurian fet vostés en un cas semblant?

Tant més quan á continuació l' ofici s' expressava aixís:

«Los trabajos que de S. S. conoce esta Junta, son bastantes á demostrar que es digno de la distincion que se le otorga.»

—Vaja, vaig dir: ja soch jo com lo paper de Capellades: «Mi fama por el orbe vuela.»

Bons ó dolents, es cert que hi fet alguns versos; y poch ó molts, no es menos cert que fins hi guanyat premis en públics certàmens... Per acabar de arrodonir la mèva personalitat poètica (si es que pot concebirse un poeta rodant) no faltava més que aquest nomenament de *miembro correspondiente* de la *Junta poética malacitana*.

Y vaig anar llegint; pero... Llegeixin vostés y comprendran lo mèu desengany:

«Quedarà confirmado este nomenamiento, expidiéndosele el respectivo diploma y remitiéndosele la insignia correspondiente (ja m' hi veig... ¡Ni en Rius y Tulet quan porta la gran créu!) apenas deje abonadas (Bó: jadedu poesia!) las ocho pesetas, importe de dicho distintivo y diploma, para cuyo abono, que hará en letra del Giro Mútuo, se le concede un plazo de 15 días.»

—Bueno, bueno, Sr. Urbano, asséntis mentrestant, y esperi sentat.

Pero escolti: si necessitava vuit pessetas ¿no podia demanarlas de un' altra manera?

Vosté—y permétim que li diga—com á secretari de una junta poética, no hi entén pilota.

O més ben dit, vosté no es poeta.

¿Desde quan, los poetas poden disposar de vuit pessetas? Los hi demané una colecció de vuit baladas, fins de vuit poemas; pero vuit pessetas... ¡Va, farceur, va!

Per la mèva part m' hi fet la següent reflexió:

—Tú ets poeta y digne, digníssim (ho dich sense modestia) de figurar en la *Junta poética malacitana*; pero aném á comptes. ¿Qui serán los teus companys de corporació? Individuos que per vuit pessetas haurán comprat lo diploma de poetas, y com que 'ls tals individuos pèl mer fet de poder gastarse vuit pessetas, están impossibilitats de tenir inspiració, sentiment é imaginació, tú 't trobarás membre, no de una societat de Apolo, sinó de una societat de Mercuri.

Per lo tant, Sr. Urbano, hi result contestarli que no 's refihi de las vuit pessetas mèvas y que no 's cansi enviantme més oficis.

¿Vol ferme content? No m' envihi més paperots: envihim, si par cas, una caixa de *pansas de Málaga*.

Al veure que l' Ensanche 's va poblant d' iglesias y convents lo cor se m' ompla d' alegria.

No puch ferhi més. Adelantantme als aconteixements del porvenir, penso:

—Lo municipi está faltat d' edificis propis; aixís per exemple, si vol sostenir algunas escolas ha de pagar lloguer... Donchs bè, avuy la providencia toca 'l cor dels frares y las monjas, la gent piadosa 's desdinera per ells y com per art d' encantament s' aixecan suntuosos edificis, que algun dia serán escolas municipals, sanas, higiénicas, espayosas y ben situadas.

Y mentres los construheixen y després de construhits, en quan ho permeti la clausura, sempre que surto á passeig vaig á visitarlos, com á cosa propia, fent càlculs sobre l' us més apropiat que podrà darse'ls, una vegada la ciutat se 'ls incauti.

En una d' aquestas peregrinacions las camas van portarme l' altre dia á la nova iglesia que 'ls Pares Jesuitas han alsat en lo carrer de Caspe.

Es una pessa bonica... bonica... bonica.

Suntuositat en la fatxada, á dintre elegancia. Res de sentiment religiós, com si 'ls fills de Sant Ignaci, presentint que no sempre l' edifici ha de servir d' iglesia, haguessen volgut sortir al encontre de las contingencias del porvenir.

Predomina en la construcció una arquitectura mescla de árabe y plateresch: los sócols son tots de márml jaspejat y las motlluras si fossén dauradas y policromadas

farian un gran efecte .. Hi ha més encare: los Jesuitas hi han posat gas.

Jo m' imagino ja aquella sala convertida en café. Ja podrian desarse tots los demès de Barcelona: Colon, lo Saló Condal, lo Continental, no serian més que mamaratxos al costat del café de Sant Ignaci.

Y á propòsit: l' Ignaci del Tivoli que ha fet fer lo Café de Novedats, hauria de plegá 'l ram: lo nou café dels Jesuitas se 'l xuclaria de viu en viu.

Tot está ben disposat, tot á propòsit: á la testera ahont avuy hi ha un intercolumni ab lo pis elevat sobre una gradinata, hi estaria molt bè 'l piano; á la part oposada hi ha unas amplas galerias ahont hi cabrian al menos quatre billars: en lo cruser, davant per davant de la porta d' entrada, 'l taulell y l' aparador; á la sagristia la cuyna, y tot al voltant taulas, que com que 'l sócol es de márml, los parroquians no se 'n durian la pintura ni empastifarian las parets, per més que s' hi arrambessin.

Un detall: á la cúpula que avuy té la forma semi-esférica, podria donárseli la de sorbete. ¡Quin reclám! Desde qualsevol terrat de Barcelona se veuria 'l café de Sant Ignaci.

Lo dia que 'ls Jesuitas se decideixin á cambiar d' ofici, contin ab mi: visch allá á la vora y seré parroquiá. Pero avuy com avuy no 'ls esmolaré gaire 'l paviment de mosaich. Ab una vegada de haver vist l' iglesia ja 'n tinch prou.

Y no 's cregan que no vaja interessarme... molt al contrari, en ella 's trasluheix de una manera gráfica l' expressió més franca, més eloqüent de las tendencias, de las costums, de las aspiracions jesuíticas.

Darrera del altar major, á la sombra de un intercolumni hi ha una llarga tribuna ab gelosias, tant recatada als ulls dels que la mirin desde l' iglesia que—si no ho saben per endavant—es impossible que la vejan. En cambi desde la tribuna pot veures' tot, se poden dominar los més petits detalls de la concurrencia y observar los perfils més diminuts de las devotas guapas. ¡Gran cosa, poder adorar al Creador en la bellesa de las sévas criaturas més hermosas!

A la iglesia no hi ha orga, y 's comprén: los jesuitas no están per orgas.

Tampoch hi ha trona, que 'ls jesuitas diuhen ab l' adagi: «A so de tabals no s' agafan llebras»

Hi ha molt poch altars; en cambi hi ha moltíssims confessoraris. Lo confessorari: veus' aquí l' element, veus' aquí la forsa del jesuita. Lo que allá 's diu no se sent desde fora; de lo que allá 's diu no hi ha testimonis; los impios no se n' enteran y no escandalisan; las ánimas surten aliviadas, y si 'l jesuita es bon jesuita, si té la deguda mónita. . ¡Oh! moltas gotas fan un ciri; moltis ciris fan una iglesia!

Una cosa vaig trovarhi á faltar en aquells confessoraris, fins y á tant que 'ls treguin per posarhi las taulas de café de que parlo al principi: lo que hi falta

son cuixins de ploma pèls delicats genolls de las penitents y a dintre, sobre 'l cap del confessor, un pestatge ab pulverisadors de diversos perfums.

La absolió i una ruixada de perfum de reseda, llessami, violeta, opoponax, a gust de la penitencia... y las demès parroquias quedarian reduhidas a confessar miquels y carrinclons y beatas farineras.

Es molt que 'ls jesuïtes tant espavilats, que fins han posat gas a la seva iglesia, no hajan tingut en compte las inmensas ventatjes que podrien obtenir de un bon sistema de perfumeria mística!

P. DEL O.

CASTANYAS.

Tot torna en aquest món, tot absolutament.

Ja 'n pot ser de dolent lo govern; per xó 'ls dias passen, y la gran festa de las castanyas se 'ns presenta a son degut temps com si tal cosa.

Y es que 'ls governs no poden ficarshi ab aixó dels calendaris. Carnaval vé quan ha de venir, Sant Pere y Sant Pau s' escauben sempre en lo mateix dia, y aquí no hi ha més amo, ni més rey, ni més director que 'l *parnöstrich*.

Sort d' aixó! Si no fos aixís, si 'ls governs poguessin fer y desfer en aquestas materias, ¡pobres de nosaltres! Si 'l govern fos vert, faria de manera que tot l' any semblés Carnestoltes; si fos beyato, may surtiriam de la senmana santa; si fos treballador, cada dia seria de feyna; si fos gandul, no més veuriam que festas. Dels que ara governan, no cal dirho; per ells cada dia seria de rigoros dejuni, ab abstinencia de carn, de peix... y hasta d' ayre respirable.

Tornant a las castanyas, may hi pogut posar en clar perquè 'l dia de Totsants ha de ser moda menjarne.

¿No es veritat qu' es molt raro?

Per supuesto, que d' extranyesas per l' estil n' hi ha moltes. ¿Qui es capás d' explicar per qué per Nadal hem de menjar galls y turrons? ¿Per qué per Pasqua hem d' encapritxarnos ab los bens? ¿Y per Sant Pau ab los tortells? ¿Y per Sant Joseph ab los matons?.....

¿No es tot aixó tant extraordinari é incomprensible com lo de las castanyas? ¿No troban que aquí hi ha d' haver intringulis?

Pero ara com ara nos limitarem a las castanyas. No tot se pot estudiar ab un dia: quan sigui 'l cas ja enrahonarem de lo demés.

Un que la sab molt llarga, y qu' en materia de usos y costums es un verdader classich, tractava d' explicarme la cosa d' aquesta manera:

—¿Veú?—deya:—En la vida dels pobles tot té la seva significació; no hi ha detall, per petit que sembli, que no tregui nas a alguna cosa ó altra. Las castanyas son las precursoras del hivern, y al mateix temps las enemigas del fret. La naturalesa, la sabia naturalesa, que no fa res sense motiu, ha produhit las castanyas pera anunciarnos qu' es hora de fer preparatius contra las fredas alenadas del novembre y las desagradables nèus del jener. Hi ha persona que si no fes aixó no se 'n recordaria de que 'l hivern s' acosta, y 'ls frets primerenchs l' atraparian completament desprevingut. Ara tot va perfectament: tant bon punt las castanyas comensan a posessionarse de las cantonadas, un hom ja sab que 'l hivern es a sobre y qu' es indispensable anar a veure 'l sastre.—

Vostés ne pendrán lo que 'n vulguin; pero es precis confessar que 'l tal subjecte no va del tot malament.

Lo *Brusi*, que pèl que toca a sapiguer de viure es l' àliga, no 's descuyda may d' avisar la *novedat* als seus lectors; cada any surt ab la mateixa gacetilla:

«Las castañeras,—diu,—han hecho ya su habitual aparición por esquinas y rincones, anunciando con su presencia la proximidad del invierno.»

Ab tot, las corrents modernas, que no deixan res per invadir, s' han encarregat també d' adulterar la tradicional inauguració de la temporada *castanyesca*.

Me 'n recordo encare del modo que marxavan las cosas quan jo era petit. ¡Allé era celebrar la castanyada ab tot l' aparat que requereix l' argument!

Las castanyas se torraven immediatament després de sopar. Bè calentes y embolicadas ab un drap de llana, quedavan en depòsit mentres deyam lo rosari. ¡Oh! Y que no hi havia remey. Lo qui no resava ab la deguda devoció, no tastava castanyas.

Cumplert aquest important requisit, se descubrian las castanyas ab tota solemnitat y comensava l' operació de la manduca. Després venian uns quants panellets, reyam una mica y boha nit y bon' hora: a la nona tothom.

¡Ara...! Ara tot está capgirat: la festa, nominalment, se celebra del mateix modo; pero ¡quanta diferencia de detalls y de forma!

¡Torrarse las castanyas a casa! Ningú sab de que se las heu: la mestressa baixa tranquilament al carrer, y en la mateixa cantonada compra las que necessita.

Y encara no més las acep an per cumpliment. Avants per cada panellet se menjavan deu castanyas; ara per cada castanya se despatxan deu panellets. Y no faltan casas que fan la castanyada sense castanyas.

—Fulana—diu lo marit,—demá es Totsants. ¿Qué pensas fer?

—Per mi lo que vulguis. Podriam anar a sopar a la fonda.

—No estich per fonda; mira compra un gall, féslo rostir y convidarem a ton germá y a la tia.—

—¿Un gall! ¿eh? De castanyas no se 'n resa. Y de rosari menos.

Hi ha dona aferrada a las costums antigues, que cada any per tal diada té un disgust.

—Joanet, demá fes lo favor de venir aviat a sopar.

—¿Y aixó?

—Es Totsants y vull que celebrem junts la castanyada: la canalla tot avuy no 'm parla d' altra cosa y.... vaja, es una costum antiga y no s' ha de deixar perdre.

—Bè; no hi tinch res que dir. Si voléu fer la castanyada, féula; pero ab mí no hi contis.

—Si, home, si; fés un esforç, vina a sopar d' hora.

—No puch, dona, no puch.

—¡No siguis aixís! Menjarás quatre castanyas...

—A veure, si no 'm deixas estar tranquil, si serás tú qui te las *menjarás* ara mateix!—

Hasta las castanyeras, com si diguessem las *sacerdotissas* d' aquest culte sagrat, contribuixen inconscientment al descrédit y corrupció de las antigues prácticas.

En altre temps la seva jurisdicció quedava reduhida al renglò de las castanyas: bullidas y torradas, a la seva parada no s' hi veyá altra cosa.

Avuy no 's respecta res: parinse davant de qualsevol torradora, mirin los trastos y cabassets que té al voltant, y 'n veurán un ocupat per una substancia extranya, unas bolas de forma irregular.

Son *moniatos calientes*.

¿Han vist aberració més gran? Ni més ni menos que si un sabater vengués pastillas per la tos ó borregos de Vilanova.

¿Vindrà un temps en que la castanyada 's celebrará exclusivament ab *moniatos*?

Tot es cosa que pot ser: la mania reformista de las noves generacions es tant poderosa, que no hi ha que extranyar res.

S' ha comensat suprimint lo rosari.

Ha vingut la devastadora invasió dels panellets.

Forsosament ha de acabarse anulant las castanyas: es inevitable.

—Pero—dirá un lector, extranyat d' aquestas lamentacions,—de veras anyora tots aquells romansos y ximplerias que acompanyavan antigament la festa de las castanyas?

—No, home, no: tot ha sigut una broma. ¡D' una cosa ó altre haviam d' enrahonar!

A. MARCH.

Ahir vá obrirse la casa gran.

Y per aquesta senmana, dispéninme si 'm limito a donar la noticia a *palo sech*. Desde l' hora en que se surt del teatro y l' hora de sortida del número de *LA ESQUELLA* no hi ha temps hábil per fer una revista de la *Gioconda*, tal com la dirigeix l' intrépit mestre Goula. Tingan, donchs, una mica de paciència, y ja sabrán lo que pensém de la funció de ahir.

Y are deixant apart las funcions més ó menos interessants dels demés teatros, sobre las quals no fariam més que repetir lo que portém dit en anteriors números, fixemnos en l' acontejement de la senmana, que tal ha sigut la reaparició de 'n Calvo en l' escena del *Teatro Principal*.

Avants que tot mil enhorabonas al Sr. Brugada que aquesta vegada entra ab bon peu en la direcció de aquell teatro. Ell podrá dir parodiant una frase castellana que «'l negoci 'l pintan *calvo*.» Y la veritat es que si algú de vostés no vá assistir diumenje a la funció inaugural, no pot donarse compte, es impossible del entusiasme que vá esclatar entre 'l públich que omplia la sala d' espectacles, sense deixar una escléta. ¡Oh, y encare 'ls que havian de entornarse'n, tristos y ab la cara llarga, per no trobar puesto! En dias com aquell los teatros haurian de ser de goma elástica.

L' aparició de cada artista vá donar lloch a una calorosa ovació: la Contreras, en Ricardo Calvo, en Donato Jimeno van ser saludats ab grans aplausos. Pero al sortir en Rafael, lo teatro s' ensorrava. Durant lo curs de la representació van repetir-se las ovacions un sens fi de vegadas. Ja 'ls dich jo que ni quan canta en Massini, ni quan canta en Gayarre 'ls seus respectius partidaris.

Y al final? Res, una friolera: quinze vegadas vá alrarse 'l teló; vá haberhi discursel y pluja de poesias... y jo no sé com al actor mimat del nostre públich no van menjarse'l.

En las succesivas representacions molt calor, molt entusiasme y molta gent.

Narrador imparcial de lo que succeix en aquell teatro, y tractantse de un actor tant conegut y tantas vegadas judicat per la premsa, dispéninme si aplasso per un altre dia 'l fer la critica imparcial y delinguda

de aquest artista dramátich. Avuy, entre l' estrépit del triunfo, crech que no es oportú ferho. Hi hauria tal vegada qui creuria que 'm deixava arrear per la corrent, ó tal vegada 's figuraria algú que hi oposava 'l pit sols per l' afany de singularisar-me. Aquestas cosas son més delicadas de lo que sembla, y exigeixen una gran serenitat per part del escriptor y necessitan una gran serenitat per part del públich.

Afortunadament Calvo s' ha compromés a donar cinquanta representacions, al *Principal*, y haurá temps per tot.

N. N. N.

LOS MORTS.

(HISTORIA DE UN IDEM.)

¡Pobre Ton!

Vivía al poble de Roda un xicot molt bon minyo: sápigam d' una vegada que 'l tal jove 's deya Ton.

Ab los seus companys, a voltas, anavan a alguna font a fer *fontada* (dispénin aquesta repetició)

Sucehia casi sempre que per ser en Ton tant bó sos companys s' aprofitavan pera carregarli 'l mort.

Ell pagava 'l gasto y deyan sos amichs: «Mil gracias, Ton.»

Cansat de tanta camorra va determiná anar sol, y com qu' una cosa ó altre havia de fé 'l xicot,

va casarse ab... una viuda que semblava un fardellot.

¡Valgam Déu, quinas tragedias passá ab ella 'l pobre Ton!

Ni cuisava, ni rentava may los plats, y 'l pobre noy sempre duya la camisa bruta y negra com carbó.

—Avuy, no hi ha 'l diná a taula perquè encare no ha encés foch la Paula que es a l' Iglesia a confessa ab lo rector.—

Més bèn dit, sols aná a missa sabia fer, aixó prou.

Alló era un moble inservible y era un orga de rahons.

¡Ja 'ls dich, que al casarlo, varen al Ton carregarli 'l mort!

Pero en Ton, segons uns deyan, possehia algun quartot, altres deyan, que ni un xavo tenia: de deutes, molts.

Sos parents, que maliciavan que tenia algun recó,

a compte d' aixó, l' hi havian ja deixat molts dinerons, ab l' esperança qu' un dia lo arrebassarían tot,

lo que sens dupte aumentava ab la dona las rahons.

¡Los uns y 'ls altres, l' hi havian al Ton carregat lo mort!

A tal extrém, un cert dia arribaren las questions, que la llengua no parlava;

ja sols parlava 'l bastó. Vinga al fi entaular divorci per mal tracte a la consort y desseguit dictá 'l jutje contra ell, auto de presó sens fer cas de las disculpas qu' aduhía 'l pobre Ton.

Una taula de tres petjes un mal llit de banchs y posts una márfega y un catre, tres cadiras y uns esmolls, en fi, casi tots los trastos que tenia pèls recons,

la Justicia me 'ls hi embarga per pagar los paperots del procès. D' aquest disgust va morirse 'l pobre Ton.

Al portarlo al cementiri, deya un parent, entre plors, que 'l pobre Ton los hi havia ¡carregat a n' ells lo mort!

J. BAUCCELLS PRAT.

ESQUELLOTS.

Lo dia de Totsants se canta 'l *Te-Deum*, qu' es lo té que acostuman a pendre 'ls pobles católichs apenas deixan de tenir una epidemia.

No pèls estragos que ha fet entre las personas, sino pèls perjudicis que ha ocasionat a l' industria, al comers y al treball, deixarà a Catalunya un mal recort lo cólera de 1885.

Pero, per fi, ja es fora. ¡Ni may que bagués vingut!

* *

Are lo que convè es encendre las fogaynas de tolas las fàbricas y que als fums del sofre succeheixi 'l fum del carbò de pedra.

Calma y confiansa. Treball y salut. Tranquilitat y menjar.

¡Pero no hi ha ditxa complerta en aquesta terra d'Espanya! Es veritat que se 'n ha anat lo morbo asiàtic però 'ns queda encare 'l morbo conservador.
¡Miserere nobis!

Aquest any lo govern ha prohibit la visita pública als cementiris lo dia de Totsants y 'l dels Morts.

Un fabricant de coronas fúnebres me deya:
—Es veritat que per tothom s' ha acabat lo cólera; pero per nosaltres are comensa. ¿Qué 'n farém de las coronas que teniam preparadas?

—Guárdilas, vaig dirli, dintre de poch las farán servir.

—¿Qué ha de morirse algú?
—Si senyor; ha de morirse 'l govern que avuy prohibeix la visita als cementiris.

¿Volen un bon concell?

Donchs qualsevol vespre d' aquestos arribinse fins al gran Café del Sigle XIX per sentir als concertistas de guitarra y bandurria que ja fá dias entussiasman al escullit públich que 's baralla per anarlos á sentir. *Nada*, vaginhi y ja m' ho sabrán dir.

Lo senyor Terraza es un bandurrista del *hu*, lo senyor Rocamora fá prodigis ab la guitarra y no cal parlar del señor Laporta, porque gracias á Deu ja es prou conegut. Cada nit alló s' ensorra de tants picaments de mans porque la vritat es que s' ho mereixen.

A propòsit d' aquestas notabilitats preguntava jo dias enrera (quan no 'ls havia sentit) á un amich mèu.

—¿Y diu que son cegos?
—L' un sí; 'l de la guitarra no es cego pero per xò també toca molt bè.

Los mestres sabaters van celebrar diumenje la festa de Sant Crispin ¿ab un ofici y sermò? No senyors, ab un xellis y 'ls corresponents brindis.

L' acte va tenir lloch en lo Parque de la Montanya, y entre otras cosas tolas agradables, va consignarse la següent: «qu' en l' última epidemia no 's va morir cap individu de la associació.»

Y després encare dirán que 'ls sabaters *tenen pega*.

Molts músichs y filarmónichs esperavan que 's cantaria á la Catedral lo Te-Deum del mestre Schœnbrunn, qu' encare que pobre es un gran compositor.

Es un Te-Deum que va estrenarse quan la desaparició de la febra groga, y desde llavors no s' ha cantat més.

No sabem que déu haver succehit; pero 'l Te-Deum que 's cantará será 'l del Mestre Marraco. ¿Qui mana á la Catedral?

Un amich mèu de carácter conciliador, proposava lo següent:

—Que 's cantessin tots dos de un plegat.

Lo Sr. D. Nicolau Camús, director del gimnás del carrer de 'n Rull nos ha enviat un folleto titolat: «Notícions de gimnasia» que 's deixa llegir y dona ideas tolas bonas per regenerar lo cos humá.

També 'ls metjes de la *Comissió especial de higiene de Barcelona* han tingut l' amabilitat d' enviarnos los treballs sobre 'l ram á que 's dedican llegits en las sessions académicas que celebra la indicada Corporació. Hi ha datos estadístichs sobre la prostitució de Barcelona y estudis mèdichs especials, de molt interés per la ciencia.

Lo cólera va presentarse á Puigcerdá. Pero va fer tres victimas no més y va tocar pirandó tot desseguida.

Anarse 'n á Puigcerdá, are que allá tot está blanch de neu... ¡Vaya un capritxo! Un cólera tant escéntrich més aviat inspira llástima que ira.

Ja 's coneix que procedeix de Sant Boy.

Vajan prenent datos:

A Belmonte del Tajo, poble de la provincia de Madrid, van tenir la piadosa idea de celebrar una gran festa en acció de gracias á la Verge per la protecció dispensada al poble llurantlo de l' epidemia colérica.

Perque la veritat es que fins lo dia mateix de la festa no vá haverhi res absolutament.

¿Y l' endemá?
L' endemá hi havia ja vuit invasions y tres morts del cólera.

Y aixó que allá en aquella terra diuhem:—*Fiate en la virgen y no corras*.

Item més, y cuidado que aixó ho deya dias atrás lo respectable *Brusi* en una carta felxada á Zaragoza.

«Després de haver assistit á sentir lo cantic del *Te-Deum*, per haverse acabat lo cólera, vá morir de un atach fulminant del mateix á tres quarts de cinch

de la matinada del dia 23 de setembre últim, la coneguda y virtuosa senyora, etc., etc.»

Cólera més rampellut no s' havia vist ja may.
A lo millor sona un jay!
Qui jemega ja ha rebut.

S' ha descubert á Madrid una fàbrica ahont se falsificaba l' ayguardent del *Mono*.

Ja es sabut que 'l *mono* imita al home; pero que l' home 's posi á imitar al *mono* ¿no 'ls sembla aixó l' extrém de las imitacions?

Dels que s' entretenen tallant los vestits de las senyoras, ja se 'n ha descubert un.

Van agafarlo en lo carrer de Fernando, y es, segons contan, un jove de bon aspecte que parla 'l francés correctament, l' espanyol ab accent americá y 'l catalá.

Tenia unas estisoras á las mans y va cantar de plá confessant que no podia ferhi més; pero que únicament tallava 'ls vestits de las senyoras que duyan un polisón molt gros.

Ja veuran ¿qué volen ferhi? Tothom tè debilitats. Aquest jove deu ser un amich acérrim de la *polícia*.

Un pare escolapio acaba de inventar una guitarra de nou sistema.

Aixis m' agrada 'l clero.
Al menos que s' ocupi en alguna cosa útil.

Al Sr. Urbano, secretari de la *Junta poética malacitana*, que va per aquesta Espanya, en busca de poetas que li envihin vuit pessetas, si no li sab mal m' atreviré á donarli un consell que penso que pot serli profitós.

Com que dupto que trobi en tota la nació un poeta en disposició de desferse de 32 rals, crech que podrá tocar estrena dirigintse ¿may diria á qui?

—A D. Anton Cánovas del Castillo, cantor d' Elisa.

A Londres s' está organisant un concurs de la bellea.

Se concedirán tres premis de 12,500 franchs, 7,500 y 5,000 respectivament que serán otorgats á las tres donas més hermosas que 's presentin.

Per res del mon voldria jo passá 'ls apuros del jurat. Escullir á las donas més hermosas! Lo judici de París va produhir una guerra.

Ademés: no es hermós lo hermós; es hermós lo que agrada.

Una dòna estava desconsolada porque cantan lo Te-Deum en aquest moment.

—Y donchs qué voldria? ¿Qué hi hagués sempre cólera?

—No senyor; pero podian haverlo cantat dos mesos endarrera, que hi havia pebrots y tomátechs. Aquí á Espanya sempre 's fan las cosas tart y malament.

Una frase de Albert Houssaye:
«L' Iglesia ha instituhit set pecats capitals, un per cada dia de la senmana.
»Pero n' hi ha vuit: l' octau es la dòna.»

QUÈNTOS.

Entre estudiants.
Un estudiant de Notaria:
—Tú, Paco ¿qu' es la Medicina? ¿Es ciencia ó es art?

En Paco, estudiant de Medicina:
—Home, la Medicina es ciencia... Ja ho crech, bo-r-r-rango es una de las ciencias més grans.

A lo que replica en Bartoméu estudiant de Dret:
—Donchs jo crech qu' es art.

—¿Art la medicina?
—Si un art de guanyarse la vida.

Una frase d' un borratxo:
—Assegura 'l rector que tots los camins duhen á Roma. Donchs á mi al revès. ¿Ahont dirian que 'm portan á mi tots los camins?

—¿Ahont?
—¡A la tabernal!

Al passar D.ª Rafela pèl menjador llensa un gran xisclé, mentres ressona un gran soroll.
Surten sobressaltats la seva filla y 'l seu gendre.
—Qué ha sigut? pregunta la filla.

—Qué vols que haja sigut, respon D.ª Rafela: que ha caigut lo rellotje aixis que acabava de passar per sota. Si 'm descuido 'm mata.

Lo gendre ab molta tranquilitat:
—Sempre ho he dit que aquest rellotje atrassava.

TRENÇA-CAPS.

XARADAS.

I.
L' altre *hu-dos* en Pau va dir que *tres-quart* vol demanar la *quarta* de la Pilar puig ab ella 's vol unir. Y al efecte ja ha comprat junt ab alguna altre cosa una *total* molt hermosa que á sa núvia ha regalat.

PEPET DE ARBUCIAS.

II.

—«Per Pasqua vull un *primera*» digué 'l *dos* de Don *Total*, y per complaire'l com cal va comprarli a la carrera.

J. PRATS Y N.

ENDA VINALLA.

En l' hivern está tancat, no més surt quan fa calor, á certs animals fa por porque á més d' un ha xarpat. Per recobrar lo qu' ell cassa personas que jo conech se vendrian... fins lo gech y lo vi de la carbassa.

N. CASTELLÓ Y M.

ANAGRAMA.

La *total* dreta m' agrada, puig la vaig veure estrenar y es segur que ha d' agradar qui la vegi una vegada. Molt paper blanch y *total* tenia lo mèu nebot, y un carreter ab la *tot* tot li va *tot*, l' animal.

VILARET DE E. DE LL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 3 1 2 3 4 2 1.—Mar d' Europa.
- 3 1 8 5 7 3.—Carrer de Barcelona.
- 2 1 3 7 5.—Nom d' home.
- 8 7 8 1.—Nom de dona.
- 3 1 2.—Lloch més gran que la terra.
- 5 7.—Negació.
- 6.—Consonant.

BENVINGUT CURRIOLAS.

CONVERSA.

- ¿Qué no ho sabs Antonet?
- ¿Qué vols que sábiga, pobre de mi!
- He vist á la Clotilde que anava molt lluhida.
- Ay, ay ¿ahont l' ha vista?
- Búsquihó que ja ho he dit.

UN FUMIGAT.

TERS DE SÍLABAS.

... ..
... ..
... ..
... ..

Omplir los pichs ab lletres que digan: Primera ratlla horisontal y vertical: nom de dona.—Segona: roba de vestir.—Tercera: nom de dona.

L. C. Y PUJOL.

GEROGLIFICH.

×
en en en
I
elo
I
K
II

OBLASOG.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- 1. XARADA-CONVERSA.—*Dot-se-na*.
- 2. XARADA 2.^a.—*Mar-ti*.
- 3. ANAGRAMA.—*Forat-Fora*.
- 4. INTRÍNGULIS.—*Lloros-Oros-Ros-Os-S*.
- 5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Boteras*.
- 6. TRENÇA-CLOSCAS.—*Carlos de Borbon*.
- 7. ROMBO.—

B
P A L
P E R L A
B A R B A R A
L L A R T
A R T

- 8. GEROGLIFICH.—*Per lletres l' abecedari*.

—Noy, aquest any si que no vindrà ningú a visitarnos.
—Qui ho mana?
—'L govern.
—Donchs jo 't dich que aquest any lo govern vindrà.